

Forma nadzwyczajna w świecie w świetle liczb

List 9

Od ostatniego lata, czyli zakończenia trzeciego roku obowiązywania motu proprio *Summorum Pontificum*, pojawiają się na ten temat liczne podsumowania. W liście towarzyszącym MP Ojciec Święty zachęcał w istocie biskupów całego świata "do informowania Stolicy Apostolskiej o wszelkich doświadczeniach z tą sprawą związanych w trzy lata po tym, jak Motu Proprio wejdzie w życie". W tym właśnie duchu na przykład Międzynarodowa Federacja *Una Voce* przedstawiła hierarchii rzymskiej swój trzeci doroczny raport.

W oparciu o badania zrealizowane minionego lata przez nasze francuskie wydawnictwo, Paix Liturgique proponuje Państwu na początku tego 2011 roku analizę liczbową trzech minionych lat, które naznaczone są powrotem liturgii tradycyjnej w życiu Kościoła powszechnego. Postanowiliśmy skoncentrować uwagę na sytuacjach, gdy msze są rzeczywiście odprawiane zgodnie z motu proprio *Summorum Pontificum* i nie zajmować się tymczasem kwestią odmowy wiernym ich celebrowania, która wzbudza liczne polemiki.

Studium obejmuje blisko 30 krajów należących do miejsc, w których katolicyzm jest najbardziej zakorzeniony. Nie jest to zwykłe wyliczenie, lecz klasyfikacja mszy odprawianych w formie nadzwyczajnej rytu rzymskiego w zależności od dnia i pory oraz regularności ich odprawiania. W jakiś sposób mamy tu do czynienia ze światowym bilansem jakościowym z realizacji motu proprio z 7 lipca 2007 roku.

Wybrano wzorzec, którym jest cotygodniowa niedzielna msza święta w godzinach dogodnych dla rodzin. Jeśli bowiem msza św. ma znaleźć się w sercu życia wiernych, trzeba by mogli w niej razem uczestniczyć. Dlatego też bez względu na różnice kulturowe między krajami, przyjęliśmy przedział czasowy między godziną 9 i 12 za dogodny w "powszechnym" rodzinnym rozkładzie zajęć.

I – Msze - aktualnie istniejący stan

BILANS DLA FORMY NADZWYCZAJNEJ NA DZIEŃ 14/9/2010

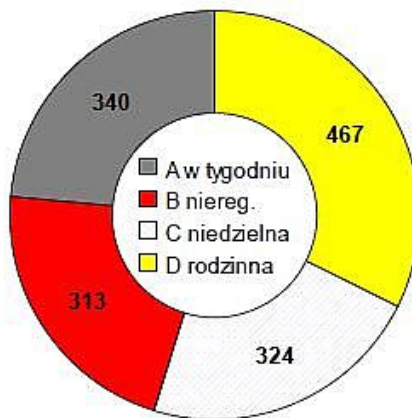
Tablica nr 1 – Miejsca odprawiania mszy* w formie nadzwyczajnej

A w tygodniu	B niereg.	C niedzielną	D rodzinną	E w sumie	F rodz/suma
340	313	324	467	1444	32,3%

*Dla każdego z miejsc, w których odbywa się msza wzięto pod uwagę wyłącznie najdogodniejsze pory w przypadku, gdy takich mszy jest więcej, w różnych godzinach.

A : liczba miejsc, gdzie msza odprawiana jest w tygodniu, nie zaś w niedzielę
B : liczba miejsc, gdzie msza jest celebrowana nieregularnie w niedzielę
C : liczba miejsc, gdzie msza jest celebrowana w każdą niedzielę, lecz w porze niedogodnej dla rodzin
D : liczba miejsc, gdzie msza jest celebrowana w niedzielę w porze prorodzinnej (godz. 9-12)
E : całkowita liczba miejsc, gdzie celebrowana jest msza w porozumieniu z Rzymem
F : procent mszy rodzinnych w stosunku do wszystkich miejsc ze mszą zgodną z MP

Udział mszy Summorum Pontificum w zależności od dnia i godziny celebracji

Nasze opracowanie ukończone dnia 14 września 2010 roku, czyli w dzień trzeciej rocznicy wejścia w życie MP, obejmuje następujące kraje: Hiszpanię, Portugalię, Irlandię, Szwajcarię, Czechy, Niemcy, Włochy, Wielką Brytanię, Polskę, Francję, Kraje Beneluksu, Węgry, Austrię, Kanadę, Stany Zjednoczone, Meksyk, Kolumbię, Chile, Brazylię, Argentynę, Australię, Indie, Filipiny, Nową Zelandię, Afrykę Południową, Gabon i Nigerię.

W przypadku każdego kraju porównaliśmy dane z przynajmniej dwóch źródeł, z czego co najmniej jedno stanowił oczywiście jakiś blog lub lokalna strona internetowa.

Naliczyliśmy w sumie 1444 miejsc, gdzie celebrowana jest msza w formie nadzwyczajnej rytu rzymskiego:

- 340 oferuje w najlepszym razie mszę w tygodniu;
- 313 oferuje w najlepszym razie mszę niedzielną, ale nieregularnie, natomiast nie ma tam mszy w tygodniu;
- 324 oferuje mszę niedzielną, ale w godzinach niedogodnych dla rodzin;
- wreszcie, 467 oferuje cotygodniową mszę świętą niedzielną w porze prorodzinnej.

Tak więc (tablica nr 1) na 3 miejsca odprawiania mszy przypada 1 msza w prorodzinnej porze (32,3%), co bardzo dobrze obrazuje wykres nr 1. Widać też, że w co czwartym miejscu nie sprawuje się w niedzielę mszy w rycie nadzwyczajnym. Dodajmy, że dla każdego z tych miejsc konsekwentnie braliśmy pod uwagę godziny najdogodniejsze w sytuacji, gdy zdarzało się, że więcej mszy było sprawowanych w różnych porach.

Niniejsze wyliczenia pokazują, że dla skuteczniejszego zastosowania MP i szczerzejszego zaspokojenia potrzeb wiernych łatwo można wykorzystać istniejący margines rozwojowy: **przekształcić 340 mszy odprawianych w tygodniu we msze niedzielne, przekształcić 313 nieregularnie odbywających się mszy niedzielnych w cotygodniowe msze niedzielne i wreszcie, zmienić godzinę celebracji 324 niedzielnych mszy, tak aby były one dostępne dla rodzin!**

II – Zestawienie ze mszami odprawianymi przez FSSPX

Często, i to nadal jeszcze zbyt często słyszymy opinię, wypowiedzaną nie tylko przez przeciwników motu proprio, że celem wprowadzenia przez Benedykta XVI liturgii tradycyjnej jako "formy nadzwyczajnej rytu rzymskiego" było

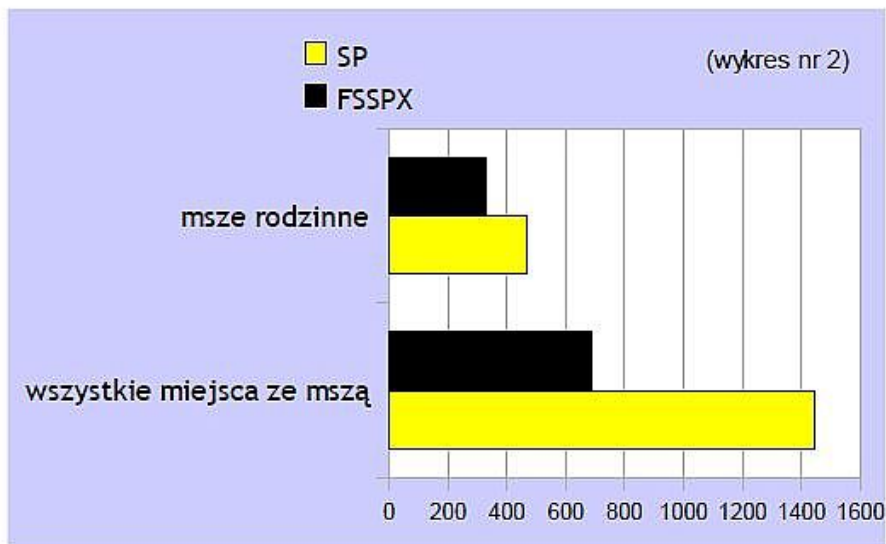
danie satysfakcji "lefebrystom".

Jesteśmy przekonani nie tylko co do faktu, że Biskup Rzymu ogłosił MP, gdyż jest dobre dla nas wszystkich, "byśmy zachowywali i chronili bogactwa będące owocem wiary i modlitwy Kościoła i byśmy dali im odpowiednie dla nich miejsce" (jak sam napisał w liście do biskupów z 7 lipca 2007 roku), ale i do tego, że Bractwo kapłańskie Świętego Piusa X (FSSPX) stanowi jedynie mniejszość wśród tych wiernych, których wrażliwość skłania ku liturgii świętego Grzegorza Wielkiego. Stąd postanowiliśmy zweryfikować matematyczne proporcje między ilością mszy celebrowanych pod egidą FSSPX, a ilością mszy w miejscach pozostających w pełnym porozumieniu z Rzymem. Ten właśnie stosunek liczbowy przedstawia tablica i wykres nr 2.

BILANS DLA FORMY NADZWYCZAJNEJ NA DZIEŃ 14/9/2010

Tablica nr 2 – Porównanie między mszami Sum. Pontificum / FSSPX

	SP	FSSPX	SP/FSSPX
wszystkie miejsca ze mszą	1444	690	2,09
msze rodzinne	467	332	1,41

Lista uwzględnionych krajów : Hiszpania - Portugalia - Irlandia - Szwajcaria - Czechy - Niemcy - Włochy - Wielka Brytania - Polska - Francja - Kraje Beneluksu - Węgry - Austria - Kanada - USA - Meksyk - Kolumbia - Chili - Brazylia - Argentyna - Australia - Indie - Filipiny - Nowa Zelandia - Afryka Południowa - Gabon - Nigeria

Wśród 1444 miejsc celebracji "rzymskich" mszy św. nasza analiza wykazała istnienie 690 miejsc, gdzie msze te są odprawiane przez bractwo FSSPX. Inaczej mówiąc dwie msze rzymskie przypadają na jedną "lefebrystowską". W trzy lata forma nadzwyczajna objęła więc, i obejmuje obecnie, grupę odbiorców dwakroć liczniejszą niż grupa wiernych związanych z FSSPX. Oczywiście część z tych odbiorców funkcjonowała jeszcze przed wejściem MP z 2007 roku, ale już wtedy mogła korzystać z posługi wspólnot Ecclesia Dei. Nie zmniejsza to bynajmniej wymowności wyników powyższych badań.

Tymczasem, gdy porównamy obie grupy od strony niedzielnych mszy świętych odprawianych w prorodzinnych porach, uzyskamy mniej przekonujące proporcje, gdyż FSSPX oferuje 332 takich mszy w stosunku do 467 mszy "rzymskich". Opóźnienie, na które wskazaliśmy w naszej wcześniejszej refleksji, tutaj potwierdza się zatem w kontekście troski pasterskiej, jaką bractwo wykazuje w posłudze względem swoich wiernych. **W roku 2011 jedą z głównych osi zainteresowania Paix Liturgique będzie stanowił właśnie ten temat: działanie i wsparcie w celu zlikwidowania tego opóźnienia, gdzie niedzielna rodzinna msza stanie się miarą naprawdę wielkodusznego i braterskiego przyjęcia MP Summorum Pontificum.**